

13.6.77 17⁴⁰

TKP'nin Sesi:

S.D. Bu yayınıımızda haberlerimizden sonra, "Bir kez daha hükümet sorunu üstüne" konulu yorumumuzu ve "Belgrad karşılaşmasının eşiğinde" başlıklı bir politik not dinliyeceksiniz. Burası TKP'nin Sesi önce haberlerimizi veriyoruz.

TKP'nin Sesi: 9¹⁰

Salı 14.6.77

- Seçimler bitti savaş sürüyor başlıklı bir yazı dinliyeceksiniz. (8.7.77 'den tekrar)

Burası TKP'nin Sesi önce haberlerimizi veriyoruz.

~~Haberler~~

2. --- AP ve MHP'nin yeniden gerici-faşist partiler koalisyonu kurmak istemelerine karşı tepkiler yoğunlaşıyor:

Tekelci burjuvazi ve toprak ağalarının partisi olan AP'nin, faşist ortağı MHP ile yeni bir koalisyon oluşturmaya çabaları, başta işçi sınıfımız olmak üzere, tüm emekçi halkımız ve demokratik örgütlerce tepkiyle karşılanıyor. Öte yandan, gerici, faşist partiler koalisyonunun yeniden kurulma girişimleri burjuvazinin kendi içindeki çatışmayı da ortaya çıkarmıştır. Eski Koalisyon ortağı Güven Partisi böyle bir koalisyonun ülkeye felaket getirdiğini itiraf etme zorunda kalmıştır.

Seçimler sonunda, ~~en~~ demokratik güçlerin desteklediği CHP'nin en çok sayıyı çıkararak hükümeti kurmak istemesine karşı gerici-fa-

şist güçler saldırılarını arttırmışlardır.AP ve MHP'nin kanlı terörü sürüyor,yeni cinayetler işleniyor.

Grevdeki binlerce işçi,emekçi halkımız ve tüm demokratik kuruluşlar,gerici,faşist güçlerin yeniden erki ellerine geçirmelerine izin vermiyeceklerdir.

Bilindiği gibi bugün Meclis ilk oturumunu yapmak için toplanıyor.Eski hükümet,Meclisin ilk oturumunda istifasını verecektir.Bundan sonra,yeni hükümetin kurulması yolunda atılacak adımlarda,parlamento içi savaşım,parlamento dışı savaşımı birleştirmek,yığın-sal eylemlere hız vermek,demokratik bir hükümetin kurulması yolunda güçleri birleştirmek ^{bir} görevdir.

2. Maden-işin grevi dayanışmalı bir biçimde sürüyor:

DİSK'e bağlı Maden iş sendikasının, Madeni Eşya İşyerlerinde 40 bin işçiyi kapsayan grevi yurttta ve yurt dışında geniş bir dayanışma çemberi ile ~~örülüyor~~ Yurttta DİSK'e bağlı sendikaların dışında Türk-işe bağlı sendikalar ve bağımsız sendikalar, ve demokratik örgütler Maden işin ~~yığılışı~~ grevi etrafında halkalanmakta, MESS patronlarını dize getirmek için grevci işçilere her türlü yardımda bulunmaktadırlar. Bu arada grevci maden işçilerine yardım amacıyla kurulan dayanışma ve yardım komiteleri tüm yurt ~~öleüsünge~~ ^{diğer yönlere} yayılmaktadır.

Yurt dışındaki işçilerimiz de grevci maden işçilerine para ve diğer yardım kampanyaları açmışlardır. Bu kampanyayı Türkiye Barış ve Üzgürlük Komitesi ve ona bağlı örgütler, Federal Almanya İşçi Dernekleri Federasyonu (FIDEF), İngiltere, Fransa, Batı Berlin ? Belçika

ve Hollanda'da işçilerimizi, demokratik örgütleri yürütmektedir. 18 Haziran Cumartesi günü Batı Berlinde, saat 19 da, işçilerimizin ilerici örgütleri bir kültür gecesi düzenlemişlerdir. Gecenin tüm geliri grevci işçilerle dayanışma için Maden-iş sendikasına gönderilecektir.

Öte yandan, İngilterede çalışan Türkiyeli işçiler de Maden işle dayanışma kampanyasına aktif katılmaktadırlar. İşçilerimiz demokratik özgürlükler için savaşın bir halkası olan Maden iş grevi ni desteklemek amacıyla *aylık 25 günde birini* ~~bir günlük~~ yönniyelerini dayanışma fonuna yatırmayı kararlaştırmışlardır.

D. ---Faşist Karataş'ın ~~işgalindeki~~ ^{elindeki} TRT'ye karşı tepkiler yoğunlaşıyor:

TRT'nin seçim sonuçlarını vermekte kasıtlı tutumu ve bu tutumu sürdürmekte hâlâ ~~ısrar etmesine~~ ^{ayax diremeni} karşı demokratik güçlerin tepkisi/çeşitli biçimlerde sürüyor. Türk Radyo, Televizyon Çalışanları Derneği İzmir Şubesi, yayınladığı bir bildiriyle, TRT'deki ^{ve yasadışı de-} ~~çalışanları~~ ^{dikleri,} TRT yönetimini protesto etmişlerdir.

TRT personelinin bildirisinde özetle şöyle deniyor: "Türkiye'yi özel olarak da TRT'yi çağın gerisinde bir konuma çekmeye çalışan yasadışı yönetim, habercilik ve çağdaş yayıncılık anlayışı ile bağdaştırılamayacak olan tutumunu 5-6 Haziran günleri gözler önüne sermiştir. Ülkemizde iktidarın en güçlü adayı olan partinin güçlü olduğu seçim çevrelerine ait sonuçları duyurmaktan kaçınmıştır. TRT yönetimine egemen zihniyet, sonunun yaklaştığını bilmenin verdiği

panik ve telaş içindedir.~~Hakkında~~ TRT personelinin nefretle kınadığı bu davranışı,Tüm Radyo Televizyon Çalışanları Derneği olarak hesap sorulması gereken bir tutum olarak değerlendirdiğimizi kamuoyuna duyururuz."

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

--- Cam ~~ısları~~ işçilerinin direnişi sürüyor:
İstanbul

/Küçükköy'de 7 fabrikada 400'den fazla cam işçisinin direnişi sürüyor. İş güvenliği ve sosyal güvenceleri olmayan cam işçilerinin çoğu sigortasız ve ~~x~~ taban ücretlerin altında çalıştırılmaktadır. Direnişteki fabrikalar şunlardır: Altınış Cam Sanayii, Gür-Cam Sanay Eren Cam Sanayii, Babaoğlu Cam Sanayii, Sekman Cam Sanayii, Yeni Cam Sanayii, Altan Cam-İş.

Yıllardır sigortasız ve taban ücretin çok altında bir ücretle 1800 derecede yanan fırınların karşısında hiçbir can ~~xx~~ güvenliği olmadan çalıştırıldıklarını söyleyen cam işçileri, ilk kez olarak 7 fabrikada patronlara karşı bir birlik oluşturarak eyleme geçtik^{dular.} lerini belirtmişlerdir. İşçilerin direnişi patronlarca silahla kırılmak istenmiş, Mehmet Karamahmut adındaki işçi bacağından yaralanmıştır. İşçiler, haklarını alıncaya kadar direnişte kararlı ol-^{maye} duklarını bildirmişlerdir.

--- Bursa'da işçiler sınıf sendikacılığı yolunda kararlı adımlar atıyorlar:

DİSK'e bağlı Türkiye Maden-İş Sendikası Bursa'da Metal-İş konundaki 7 fabrikada toplu-ış sözleşmesi yapma yetkisini kazanmıştır. Bu işyerleri, Röno otomobil fabrikası, MAKO, SKT, Karsan Burçelik, Cemtaş ve DÖKTAŞ'dır.

Öte yandan, TOFAŞ ve Robert Boş, işyerlerinde de en çok üyeye sahip olan DİSK'e bağlı Maden-İş sendikası~~nan~~ yetki alması faşistlerin yuvalandığı Bölge Çalışma Müdürlüğünce engelleniyor. Bu konuda bir açıklama yapan Maden-İş sendikası 13.bölge temsilci vekili Mehmet Demirci, Çalışma Müdürlüğünün işyerlerinde salt çoğunluk araması oyununa dikkati çekerek özetle şöyle demiştir: "İzmir ve Ereğli'de açık oylama yoluyla yetkili sendika belirlenirken, salt

çoğunluğa bakılmaksızın,o işyerinde üye çoğunluğuna sahip sendika ya yetki verilmiştir.Bursa'da ki uygulamada ise üye salt çoğunluğu esas alınmıştır."DİSK Maden-İş temsilcisi,İş Mahkemesine,Çalışma Müdürlüğü'nün bu kararının kaldırılması için başvurduğunu da açıklamıştır.

Bursa'da yapılan referandum sonuçları,işçilerin DİSK'in sınıf sendikacılığı bayrağına sıkışıkıya sarıldığını gösteriyor.Bursa'da sınıf uzlaşmacılığı ve sarı sendikacıların yönetimindeki Türk-İş'e bağlı Türk-Metal hızla çöküyor.

Dış Haberler:

9. --- Sovyet Mısır ortak bildirisi yayınlandı:

Mısır başbakan yardımcısı ve dışişleri bakanı Fehmi'nin hafta sonunda tamamlanan Moskova gezisiyle ilgili olarak bir Sovyet-Mısır ortak bildirisi yayınlanmıştır. Taraflar, Yakın-Doğu sorununa tek barışçı çözümün, İsrail Birliklerinin 1967'de işgal ettiği Arap topraklarından çekilmesinden ve Filistin halkının ^{yasal} ~~meşru~~ haklarının sağlanmasından geçtiğini belirtiyorlar. Ortak bildiride; Cenevre Konferansının en geç 1977 sonbaharına kadar toplanmasından ve bu konferansa Filistin Kurtuluş Örgütünün katılmasından yana olunduğu açıklanıyor.

Sovyet-Mısır ortak bildirisinde, Fehmi-Gromiko görüşmelerinde iki ülke arasındaki ilişkilerin geliştirilmesi için yeni politik olanakların araştırıldığı da ^{belirtiliyor} ~~bildiriliyor~~.

2. ---Dünya Barış Konseyi, Amerika'daki ırkçılık ve ayırım poli-
tikasını protesto etti:

Dünya Barış Konseyi, Helsinki'de yayınladığı bir açıklamada, Bir-
leşik Amerika'da uygulanan ırkçılık ve ayırım politikasını sert bir
biçimde protesto etmiştir. Bu ülkede insan haklarının çiğnenmesiyle
ilgili gelişmeleri incelemek üzere Özel bir Komisyon kurulacağını da
bildirmiştir.

Dünya Barış Konseyi'nin açıklamasında, ayrıca, Vaşington'un ırkçı-
lık politikasına karşı savaşlardan ^{tıkla}ötürü hap~~sele~~re atılan zencile-
rin kurtarılması için açılan "Wilmington-10" ve "Şarlot-3" kampanya-
sını desteklemek amacıyla, tüm ilerici kuruluş ve kişiler eyleme
çağrılıyor.

Politik not:

TKP'nin SESİ:

14.6.1977 Nec.

Belgrad karşılaşmasının eşiğinde:

D.D., Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansına katılan 33 Avrupa ülkesiyle ABD ve Kanada temsilcileri 15 Haziran Çarşamba günü Yugoslavyanın başkenti Belgrad'ta yeniden biraraya geliyorlar. Helsinki Konferansından bu yana geçen iki yıl içinde bu Konferansta kabul edilen Ana belgedeki ilkelerine ölçüde gerçekleşme olanağı bulmuştur? Elde edilen başarıları yeni, somut girişimlerle daha ileri götürme olanağı varmıdır? Avrupada güvenlik ve işbirliğinin geliştirilmesi önünde duran engeller nelerdir ve bunların da ortadan kaldırılması mümkün müdür?

Belgrad karşılaşmasının eşiğinde Avrupa halklarını, demokratik kamu oyunu yakından ilgilendiren başlıca sorular özetle bunlardır.

1975 yazında Helsinki'de, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferan-
 sının Ana belgesinin imzalanmasıyla başarılı bir biçimde sonuçlan-
 dıktan sonra Batının bir çok devlet adamı, bu belgede yer alan
 ilkelerin yaşama geçirilmesi yolunda ^{deneyimlerde} ~~deyanatlarında~~ bulundular. Ve
 bu ilkelere bağlı kalacaklarını belirttiler. Uluslararası ilişki-
 ler açısından geride bıraktığımız iki yıl içinde Batılı ülkelerin
 izlediği politika, bu ülkeler yöneticilerinin sözleriyle eylemle-
 rinin ^{birbirini tutmadığını} ~~farklı olduğunu~~ gösterdi.

Helsinki konferansından bu yana geçen iki yıl şu gerçeği açık-
 ça gözler önüne sermiştir: Ana Belgede saptanan yükümlülüklerin
 yerine ⁴⁴gerilmesinde iki politika, sorunların çözümü yönünde iki
 yöntem! Birincisi, Ana belgenin yaşama geçirilmesi yönünde ardı-
 cıl bir politika, ikincisi de yükümlülükten kaçma, ilkeleri yoz-
 laştırma ve Ana belgenin özünü boşaltma politikasıdır.

3

Başta Sovyetler Birliği olmak üzere, Ana belgenin altına imzalarını koyan öteki sosyalist ülkeler bu iki yıl boyunca Konferansın bütün kararlarını yerine getirmek için ardıcıl ve şaşmaz bir politika uygulamışlardır. ~~aynı şekilde, Batı Avrupa ülkeleri için de~~ ~~aynı şekilde, Batı Avrupa ülkeleri için de~~ Sosyalist ülkeler, Helsinki Konferansında ⁿ hemen sonra, Avrupada ve dünyada gerginliği azaltma, halklar arasında işbirliğini, barışı ve güvenliği güçlendirme ^{ünde} yönde ve Ana belgeninin ilkeleri doğrultusunda somut girişimlerde bulunmuşlardır. Sosyalist ülkelerin bu çabaları Birleşmiş Milletler çerçevesinde, iki ve çok yönlü görüşmelerde ardıcıl olarak sürdürülmüştür. Sosyalist ülkelerin silahsızlanma, nükleer silahların ^{atom} üretimini kısıtlama, ^{denemelerini} yasaklama, silahlanma masraflarını yüzde 10 oranında azaltma, Orta Avrupada silahlı kuvvetlerde indirim yapma, ~~ve~~ NATO ve Varşova paktlarını karşılıklı dağıtma,

Atom silahlarından ve askeri üslerden arınmış bölgeler yaratma gibi girişimleri dünya demokratik kamuoyunun büyük desteğini kazanmıştır.

Ancak aynı şeyleri bazı Batı Avrupa ülkeleri ve Amerika Birleşik Devletleri için söylemek mümkün değildir. Bunun son kamıtı, NATO üyesi ülkelerin Londra zirve toplantısı ve NATO Askeri Planlama Komitesinin Brüksel toplantısında silahlanma yarışım hızlandırma yönünde alınan kararlardır. Bu kararlar NATO üyesi ülkelerin ~~xxxxx~~ harp bütçelerinde yüzde 3'ten fazla bir artış yapılmasını öngörmekte, böylece Helsinki Konferansı ~~xxx~~ Ana belgesinin özünü oluşturan güvenlik ilkesine tamamen aykırı düşmektedir. Soğuk harp kıskırtıcılarının, gerginliği, güvensizliği arttırma yönünde çaba harcıyanların yanında bugünkü Demirel hükümeti de yer almaktadır.

Helsinki ~~Kon~~ Ana Belgesinin altına attığı imzanın mürekkebi kurumadan "bu ilkler bizi bağlamaz" diyen Demirel, Helsinki Konferansından bu yana ülkede faşizme tırmamış politikasını kanlı bir terörle uygularken, dış politikasını da NATO'nun, Vaşingtonun ve militarist çevrelerin çizdiği ~~krşk~~ doğrultuda uygulamıştır.

Sosyalist ülkeler Belgrada, Avrupada güvenliği ve işbirliğini geliştirme, bu yönde daha ileri adımlar atma girişim ve önerileriyle giderken, ~~Batı~~ bazı batı avrupa ~~xxxxxxxxxx~~ ülkelerinin temsilcileri, bu arada seçimlerde yenilgiye uğrayan Demirel ortaklığı, son iki yıl içinde kaydedilen olumlu gelişmeyi baltalama planlarıyla gitmektedirler. Ancak iyi niyet ve gerçekçi güçler, Helsinki Konferansının açtığı çığırlı Belgratta daha ^{da} derinleştireceklerdir. Dünya demokratik kamu oyu ve Türkiye halkı Belgrad karşılaşmasından daha olumlu ve daha iyi sonuçlar bekliyor.

TKP'nin SESİ

13.6.1977.ÖM.

BİR KEZ DAHA HÜKÜMET SORUNU ÜSTÜNE

Parlamento yeni yasama dönemine başlıyor. Önünde acil çözüm bekliyen birçok sorun var. Bunların başında, geçen dönemden sarkan gerici, antidemokratik tasarıları kaldırmak, halk ve ulusal çıkarlar yararına, demokratik özgürlüklerin savunulması ve genişletilmesi amacına yönelik tasarıları gündeme ~~götür~~ almak geliyor. Ama hükümet sorunu, ana sorun olarak ortada duruyor.

5 Haziran seçimleri, parlamento aritmetiğini ~~Senatada~~ ~~değiştir~~ ~~di.~~ Bu değişiklik Senatoda daha ~~keskin ve~~ açık. Gerici-faşist güçlerin gerilemesi, demokratik sol cephenin etkinliğinin artması, parlamento-
nun halkın istediği demokratik özgürlüklerden yana bir hükümetin işbaşına gelmesi sorununu çözecek güçte olduğunu gösteriyor. Fakat bu
sorunun

çözümü TKP'si MK'nin 10 Haziran günlü bildirisinde de belirtildiği gibi, parlamento içinde tüm antiemperyalist, demokratik, anti-faşist güçlerin eylem birliğini zorunlu kılıyor. TKP'si, bu savaşımın yalnız parlamentoda yürütülmesini değil, yığınların harekete geçirilmesi ile de yürütülmesini öneriyor. Demirel ortaklığının devamını önlemek için işçileri, emekçileri, sosyalistleri, komünistleri, demokrasiden, özgürlüklerden yana olan herkesi örgütlü savaşa çağırıyor.

5 Haziran seçimleri, Mecliste partilerin konumlarına değişiklikler getirdi. Ama bu olgu, Meclisin özünün değiştiği anlamına gelmez. Meclis burjuvazinin elindedir, onun burjuva niteliği değişmemiştir. İşçi sınıfının kendi öz temsilcileri bu Mecliste de yoktur. İşçi sınıfının öncü, savaşkan örgütü TKP/si yasaklanmış olduğundan bu defa da seçimlere katılamamıştır. Fakat TKP'si, seçim savaşına aktif katılmış, izlediği seçim taktiğiyle yığınların eylem birliği içinde sandık

başına gitmesine, gerici-faşist güçlerin yenilgiye uğramasına, demok-
ratik özgürlüklerden yana güçlerin başarı sağlamasına katkıda bulun-
muştur.

TKP'nin savunduğu ileri-demokrasi platformu, işçi sınıfının
gücü bastığı işçi-köylü bağlaşıklığını, emekçi yığınların, halkın
egemenliğine dayanan demokratik bir devletin kurulmasını öngörüyor.
Parlamento da, bu devletin bir biçimi olarak işçi sınıfının, köy-ken
emekçilerinin, halkın temsilcilerinden kurulur. TKP'si Programı bu
sorunu böyle koyuyor. Ama bugünkü koşullarda parlamentoyu gerici-is
birlikçi burjuvazinin, toprak beylerinin, militarist kliğin yararına
işleyen bir araç olmaktan çıkartmak, onu işçi sınıfının, halkın
yararına işleyen bir araç haline getirmek için savaş gündemde yer
alıyor. 5 Haziranda işçi sınıfı sandık başına giderek, parlamnetö
içindeki gerici-faşist güçleri yenilgiye uğratmış, parlamenter

savaşım alanında bir başarı elde etmiştir. Şimdi bu kazanımı savunmak ve daha da genişletmek görevi önde duruyor. İşbirlikçi burjuvazinin en gerici kolunun, AP-MHP damgalı bir hükümetin işbaşına gelmesine karşı ~~savaşmak~~, demokratik özgürlüklerden yana olan, halka nefes aldırarak, faşist saldırıları önleyecek bir hükümetin işbaşına gelmesi için savaşmak yalnız komünistlerin değil, tüm ilerici-demokratik güçlerin güncel görevidir.

Tehlike somut olarak ortadadır. Demirel ortaklığı hükümetten gitmek istemiyor. Bu hükümetin hala ortağı olan CGP başkanı Feyzioğlu bile Demirel hükümetinin halka felâketten başka bir şey getirmediğini ~~iti-~~ ^{öneriyor.} ~~raf etti.~~ ^{Öte yandan bu Feyzioğlu bir AP-CHP işbirliğini ~~dayatmaya çalışıyor~~} Holdingçi burjuvazinin bir kesimi de, böylesi bir fotmüle bel bağlıyor, bir yandan da CHP hükümetinden yana gibi görünüp ulusal burjuvaziyi kendisine yaklaştırmaya, bunalıma ortak etmeye çalışıyor.

Oysa, gerici faşist güçlerin desteğiyle ve holdigçi burjuvazinin arkalamasıyla kurulacak bir hükümet, kuşkusuz bugünkü sorunların üstesinden gelemez. Sorunların üstesinden gelmek, ancak demokratik güçlerin işbirliğine yanaşmak ve açık-seçik antiemperyalist, antifaşist bir platformu benimsemekle olur.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

13-14.6.1977

TKP Seri 18.6.72 1240

Avrupa kapitalist ülkeler komünist partilerinin

Brüksel karşılaşmasında okunan rapor ^{u. e. e. t. i.} (Tasarı).

TKP delegasyonu adına

Konu: Kapitalist ülkelerde yaşam ve çalışma haklarının korunması, bunalımın üstesinden gelmek için derin dönüşümler amacıyla işçi sınıfının savaşımları.

Yoldaşlar !

Gelişmiş kapitalist ülkelerde olduğu gibi, az gelişmiş bir kapitalist ülke olan Türkiye'de de işsizlik ve enflasyonun sorunları kapitalizmin genel bunalımının başta gelen nitelikleri olarak belir-
mekte, ve sömürü düzenine son vermek, sosyalizme açılan demokratik bir düzen yaratmak savaşımlarıyla birlikte sınıf mücadelesinin temel ^{konuşmanın} dayanağını oluşturmaktadır.

Modern teknolojinin, bilimsel teknik devrim yöntemlerinin üretim-
de ve araştırmalarda uygulandığı kapitalist düzenin bugünkü aşamasın-
da, sanayi üretimi düşüyor, işyerleri kapatılıyor, tam ve kısmi işsiz-
lik devrî adımlarla ilerliyor, çalışma hızı insanın tahammül ölçüle-
rini aşan bir biçimde hızlanıyor, yığınsal tüketim mallarının fiyat-
ları hızla artıyor, gerçek gündelikler düşüyor, yoksulluk, sefalet
artıyor. İşte gelişmiş kapitalist ülkelerde emekçilerin durumu budur.
Öte yandan büyük tekellerin karları durmadan artıyor. Pazar paylaşma,
hammadde kaynaklarına el koyma durumunda uluslararası tekellerin, ~~tekeli~~
tekelci guruplar arasında kapitalist dünya çapında boğuşmaları daha
da çetinleşiyor.

İşsizlik kapitalizm için bir yenilik değildir. Marks, işsizler ordusunun varlığının, sömürünün, sermaye birikiminin kaçınılmaz bir unsuru olduğunu ispatlamıştır. Ne var ki, tekellilik öncesi (premono-
polist) kapitalizm aşamasından farklı olarak günümüzdeki kapitaliz-
min genel bunalımı aşamasında işsizlik, yığınsal ve kronik bir nitelik kazanmıştır. Konjoktürün elverişli olduğu zamanlarda bile ortadan

kalkmaz. Konjoktürün elverişli olduğu zamanlar işsizliğe son verme hayalleri 1970'lerde kapitalizmin bunalımının yoğunlaşmasıyla yıkıldı. On yedi gelişmiş kapitalist ülkede işsizlerin sayısı 1975 yılı sonunda 15 milyonu aştı. Yani 1970 düzeyinin iki misline ulaştı. Ortak Pazar ülkelerinde 1976 Şubat ayında 5,7 milyona vardı. yani 1970'e kıyasla 3 misli arttı. Birleşik Amerika'da ise, 1975'de aktif nüfusun % 8,5'i işsizdi. Bu rakam, bu ülkede işsizliğin 1969 yılına kıyasla iki misline ulaştığını gösteriyor. İşsizlikle beraber enflasyonun da hızla arttığını biliyoruz. Burjuva ekonomistleri, politikacıları bazen işsizliği, bazen de enflasyonu önlemeye, yahut hızını yavaşlatmaya kalkışır. İşsizliği önlemeye kalkışırken, enflasyon daha da hızlanır. Enflasyonu önlemek için yatırımları frenlemeye, tüketimi azaltmaya kalkışırken işsizlik artıyor. Yani kapitalist düzen, işsizlik ve enflasyonun karşılıklı artması kışkacı içinde kıvrılmakta, bu çöküntünün bütün ağırlığını emekçi yığınlarının sırtına yükletilmesidir. Kapitalizmin dev görüntülü gövdesi işsizlik, enflasyon gibi genel bunalımlarını belirten çöpten bacaklar üzerinde durmaktadır.

Partimizin, TKP'nin kanısına göre, tekellere karşı genellikle burjuvazi ve kapitalist düzene karşı işçi sınıfının, emekçi yığınların sürdürdüğü sınıf savaşımının kilit noktası burada yoğunlaşmaktadır.

(Bu konuya biraz sonra bir daha döneceğiz.)

Kapitalist düzeni sarsan sürekli bunalımlar, bu düzenin insan haklarını hiçbir zaman sağlayamayacağını bir daha doğrulamıştır. Çünkü, başta gelen insan hakları, çalışmak, işsizlikten, yarın endişesinden kurtulmak, insan onuruna yakışır bir yaşam sağlamak, eğitim ve sağlığını korumak için insancıl şartlara kavuşmak, sömürüden kurtulmak, emperyalizmin, işbirlikçilerin dolaylı dolaysız saldırılarından, baskı ve faşist teröründen kurtulmak, harp tehlikesinden, silâhlanmanın doğurduğu tehditlerden kurtulmak, barış ve güvenliğe kavuşmak. (Dediğimiz gibi, kapitalist düzen, emperyalistler değil insanlığa bunları sağlamak, tamamen tersine bunları sağlamak için kendi haklarına karşı sömürü

düzenini ayakta tutmaya çalışırken ,Sovyetler Birliği'ne ve öteki sosyalist ülkelere, dünya komünist ve işçi hareketine ve ulusal kurtuluşlara için savaşan halklara karşı da amansızca bir sınıf savaşımı yürütmektedirler.

Tekelci kapitalizmin, emperyalizmin Sovyetler Birliği'ne ve öteki sosyalist ülkelere karşı eskiden beri yürüttükleri genel ideolojik saldırı son zamanlarda insan hakları sözleri ile karılarak daha da yoğunlaştı. Emperyalizmin ve kapitalizmin ideologları bunalımlarını perdellemek için sosyalist ülkelere karşı ideolojik saldırıyı yürütürken amaçlarından biri de, kendi ülkelerindeki işçi sınıfının kurtuluşunu ve sosyalist düzene varmak için yürüttüğü savaşımı baltalamaktır. Bundan ötürü TKP'ne göre, kapitalizmin ve emperyalizmin sosyalist ülkelere karşı ideolojik saldırılarına karşı koymak, onları demaske etmek, işçi sınıfımızın, emekçi halkımızın anti-emperyalist, demokratik ve sosyalizme açılan kurtuluş savaşına yardımcı olmak demektir.

Kapitalizmin bunalımına reformist görüşlerle çare bulmak imkânsızdır. Çünkü, kapitalizmin bunalımlarının bugünkü niteliği "pâânlı" "yönetilebilen" "bunalımsız" kapitalizmin mümkün olacağı hakkında burjuva ve reformist teorilerin iflâsını da ortaya koydu. Kapitalizmin, "herkesin refahını sağlayan toplum düzenine" "dönüşebileceğini" iddia eden bütün reformist görüşlerin geçersizliğini de bir daha doğruladı.

Devlet tekelci kapitalizminin gelişmesinin paralelinde burjuva toplum düzenini ayakta tutmak için ileri sürülen ~~bu~~ teoriler bütün gelişmiş kapitalist ülkelerde yaygındır. Bu teorilerin taraftarları Türkiye gibi az gelişmiş ülkelerde de eksik değildir. Çünkü, ~~tekelci devlet kapitalizmi~~ bu ülkelere yalnız ekonomik, politik, askerî etkinlikleriyle değil, aynı zamanda ideolojisiyle de giriyor. Bu teorilerin başta gelen amaçlarından biri de, işçi hareketini frenlemek, işçi sınıfının savaşkanlığını engellemektir. İşçi sınıfıⁿ devlet tekelci kapitalizmine entegre etmek, "çıkar ortaklığı" "sınıf uzlaşmacılığı" "sınıf barışı" fikrini yaymak, ~~(işçi sınıfına, emekçi yığınlara, sınıf~~

~~uluslaşmacılığı~~ "sınıf barışı" fikrini yaymak, işçi sınıfına, emekçi yığınlara, sınıf savaşı olmadan sosyal ve sosyalist devrim olmadan mevcut kapitalist düzen içinde, "herkesin refahını sağlayan devlet" in mevcut olabileceği fikrini aşılacak amacını güdüyor. Marks'ın da dediği gibi, işçi sınıfını baskı altında tutan burjuva devleti, işçi sınıfının kurtuluşuna hizmet edemez.

Burjuvazinin devleti genel bunalım aşamasında sınıfsal niteliğini bütün çıplaklığıyla ortaya koymuştur. İşçi sınıfının, emekçi yığınların yaşam düzeyinin sürekli olarak düşmesi, burjuva devletinin işçi sınıfına karşı tutumu, tekellerin devlet eliyle emekçilerin yaşam düzeyine, haklarına ve özgürlüklerine karşı açık saldırıları, kapitalist toplum düzeni içinde kaçınılmaz olarak sosyal ve sınıfsal çatışmaların artması, sınıf savaşının şiddetlenmesiyle sonuçlanmaktadır. Bu gelişmede burjuva devletinin rolü büyüktür.

Burjuvazi, sosyal sigortalar sistemiyle işsizliğin, genellikle bunalımların yarattığı çatışmaları ve çöküntüyü önlemek istemektedir. Fakat, kapitalistler sosyal sigortaları yine işçi sınıfına, emekçi halka ödetmek çarelerini bulmuşlardır. Yani, çalışmayanları, işsizleri çalışanlara besletmek gibi bir sistem kurmuşlardır. Esasına bakılacak olursa bu sosyal sigortalar sistemi de kapitalist düzen içinde sömürünün ve sermaye birikiminin başka bir yoludur.

Avrupa kapitalist ülkelerinde bir de yabancı işçiler sorunu vardır. Bunlar arasında Türkiye'li işçilerin sayısı önemlidir. Yabancı işçiler kapitalizmin bunalımlarının en ağır yükünü çekmektedirler. Enflasyonun, işsizliğin ilk ve başta gelen kurbanları bunlardır. Onlar için işsizlik demek, aynı zamanda bulundukları ülkeden kovulmak ve Türkiye'de işsizler ordusunu kabartmak demektir. Avrupa kapitalist ülkelerinde bulunan yabancı işçiler aynı zamanda politik, sendikal ve sosyal birçok haklarından yoksun olduklarından daha ağır bir şekilde ve amansızca sömürülmektedirler. Bu sömürüye karşı yabancı işçilerin parti ve sendika örgütlerinde toplanması bulundukları ülkelerin işçi

sınıfıyla birlikte ortak düşmana karşı savaşmaları tek çıkar yoldur. Göçmen işçiler sorunu da gelişmiş kapitalist ülkelerin bunalımlarını az gelişmiş ülkelere ihrac etmesinin bir sonucudur.

Gelişmiş kapitalist ülkeler üçüncü dünya ülkelerine bunalımlarını, enflasyonu, işsizliği, pahalılığı da ihrac etmektedirler. Üçüncü dünya ülkelerinin ekonomik bünyesi daha da zayıf olduğundan bu bunalımlar daha sert bir biçimde, zaman zaman ve yer yer ekonomik, politik ve sosyal depremler şeklinde yansımaktadır. Emperyalizme bu bunalımlar içinde darbeler tertiplemek, gerici, faşist yöntemleri dayatmak olanaklarını yaratmaktadır.

Gelişmiş kapitalist ülkelerdeki tekellerin, devlet organlarının üçüncü dünya ülkelere yatırımları ve bu memleketlere sözüm ona yardımları vardır. Bu sözüm ona yardımlar ve yatırımlar üçüncü dünya ülkeleri ekonomilerine yardım etmek şöyle dursun, onların ekonomisini de çökertmekte, sömürmek ve talan etmekte, ulusal sanayiın kurulmasını engellemekte ve bu ülkelerin emperyalizme bağımlılığını arttırmaktadır. Ekonomik ve ticari yöntemlerle sömürünün dışında üçüncü dünya ülkelerinin gelişmiş kapitalist ülkelere borçları vardır. Bu borçlar 1955 ile 1975 yılları arasında 8,7 milyardan 140 milyar dolara çıktı, yani 20 yılda 16 katına yükseldi. Gelişmiş kapitalist ülkelerin az gelişmiş ~~kapitalist~~ ülkelere yaptıkları sözde yardımın % 40'ı harp ve silâhlama masraflarına, % 30'u polis ve baskı kuvvetlerine gitmekte, ancak % 30'a yakın bir kısmı ekonomik alana ayrılmaktadır. Ekonomik alana ayrılan yardımlarsa ulusal sanayiın kurulmasına değil, uluslararası tekkellerin bu ülkelerin hammadde ve enerji kaynaklarını daha kolaylıkla sömürmesini kolaylaştıran yatırımlara ayrılmaktadır.

Oysa Sovyetler Birliği ve öteki sosyalist ülkelerin kalkınmakta olan ülkelere verdikleri krediler ve sağladıkları yardımlar tamamen zıt bir karakter taşımaktadır. Verilen kredilerin ve yardımların % 95'i

ulusal sanayi, enerji, ulaştırma, tarım ve yeraltı servetlerini araştırma tesislerinin kurulmasına, modernleştirilmesine yöneliktir. Örneğın, 1975 yılında Sovyetler Birliğı'nin yardımıyla gelişmekte olan ülkelerde 507 tesis, bu arada 208 sanayi işletmesi hizmete geçmiştir. Bunlar ulusal ekonominin temelini oluşturmaktadır.

Ekonomik Yardımlaşma Konseyi'ne üye sosyalist ülkeler 75 gelişmekte olan ülkeye ekonomik-teknik yardımda bulunuyor. Gelişmekte olan ülkelerde Sovyetler Birliğı'nin yardımıyla 3 binden fazla işletme kurulmuştur. Bunlar arasında 180 makine yapımı ve metal işleme fabrikası, 150 petrol rafinerisi, kimya sanayi tesisi, enerji ve elektrik enerjisi sanayiinin gelişmesiyle ilgili 650 kadar tesis de kurulmuştur. Jeolojik araştırma çalışmalarında, yer altı servetlerinin çıkarımı sanayiinde ve genellikle sanayiın çeşitli kollarında kadroların, uzmanların yetiştirilmesine yapılan yardımları da buna eklemek gerekmektedir.

Gelişmiş kapitalist ülkelerin bunalımlarının en sert bir şekilde yansıdığı ülkelerden biri de Türkiye'dir. Türkiye'de sanayileşme plânları büyük burjuvazinin, emperyalizmin genel çıkarlarına göre ayarlandığından gereken istihdam koşulları yaratılamamaktadır. İşsizliğin sürekli olarak artmasının nedenlerinden biri budur. Başka bir neden de demokratik bir toprak reformu gibi gereken temel dönüşümlerin yapılmamasıdır. Ama bu koşullar Türkiye'de işçi sınıfının sürekli güçlenmesi gibi bir sonuç da yaratıyor. Türkiye işçi sınıfı sürekli olarak Amerikan, Batı Alman, Fransız ve öteki emperyalist tekellerin montaj-ambalaj sanayiine yönelen yatırımlarında uluslararası tekellerle karşı karşıya geldiğinden sınıfsal bilinci hızla gelişiyor. Yabancı tekellerin, yerli işbirlikçilerin dayattığı düzenin bunalımlarını yüklenmek istemiyor. Bu savaşını da grevlerle, yığmsal eylemlerle ortaya koyuyor. Ulusal ve sosyal kurtuluş savaşının başını çekiyor. ~~Son günlerde deki Maden-İş Sendikası'nın grevi de bu niteliktedir.~~ Bütün ulusal, demokratik güçlerin savaşının birlik, odak noktası oluyor. Son günlerde Maden-İş Sendikası'nın grevi de bu niteliktedir. Yani, ~~yerli~~ yerli yaba

cı büyük ortaklıklara karşıdır. Bu greve 32 işyerinde ⁴⁰~~50~~ bin kadar işçi katıldı.

Türkiye'de enflasyonun hızı yılda yaklaşık % 30'dur. İşsizlerin sayısı ise, büyük şehirlerde 3 milyonu aşmıştır. Köy kesimindeki kısmi veya gizli işsizlerin sayısı ise, 7 milyonun üstündedir. Burjuvazi işsizliği azaltmak için Avrupa gelişmiş kapitalist ülkelerine işgücü ihraç etmek politikasını uygulamaktadır. Bugün Batı Avrupa kapitalist ülkelerinde yaklaşık bir milyon Türk işçisi vardır. Fakat kapitalizmin derinleşen bunalımları Türk burjuvazisinin bu yoldaki olanaklarını daratmıştır. Avrupa kapitalist ülkelerinde bulunan işçilerin Türkiye'ye dönme aşaması başlamıştır. Türkiye'de işsizler ordusunu kabartan nedenlerden biri de budur.

Türkiye'deki enflasyonun hızı hakkında bir fikir vermek için bir örnek: 1 Nisan 1975 tarihinde Demirel hükümeti iktidara geldiği zaman dolaşımdaki para 30 milyar liraydı. Bu miktar 1977 yılı Mayıs ayı ortasında % 77 oranında artarak 58 milyara ulaşmıştır. Bu süre içinde Türk parasının değeri dolara karşılık % 27. Alman Markı karşısında % 23 oranında düşürülmüştür.

1976 yılından bu yana Türkiye'nin dış ticaret açığı 7 milyar dolar, dış borçları ise 13 milyar dolardır. (1 dolar 18 Türk lirasıdır) "Euromoney" dergisine göre, 1970'den bu yana 7 yıl içinde Türkiye'de paranın satın alma gücünün sürekli olarak düşmesi sonucunda devalüasyon sorunu meydana çıkmıştır. Gelişmiş kapitalist ülkelerin Türkiye'deki alacaklarının hesabını tutan ve verilen borçları tespit eden Türkiye konsorsiyomu Türkiye'ye yeni kredilerin verilebilmesi için Türk parasının en az % 30 devalüe edilmesini şart koşturmuştur. Fakat uzmanların kanısına göre, bu devalüasyon % 40 ilâ % 60 arasında olacaktır. Demirel hükümeti seçimlerden önce devalüasyon yapmaktan kaçındı. 5 Haziran günü yapılan seçimlerden sonra kurulacak olan hükümet bu devalüasyonu yapacaktır. Yani Türkiye halkının ürettiği mallar gelişmiş kapitalist ülkelerde yarı yarıya daha ucuza satılacak, gelişmiş kapitalist ülkeler-

den alınacak mallar ise o nispette pahalılaşacaktır. Bu demektir ki, Türkiye'de işbirlikçi burjuvaziyle birlikte egemen olan uluslararası tekeller, emperyalizm Türkiye emekçilerini daha katı şekilde ve amansızca talan etme olanağını elde edecektir.

Demirel ortaklığı ve onu destekleyen büyük sermaye gurupları ile emperyalizm arasında sıkı bir işbirliği vardır. Demirel ve politik ortaklarının kurduğu hükümet işbaşında kaldığı 28 aylık bir zaman içinde emperyalizmin ve büyük burjuvazinin egemenliğini kanlı faşist yöntemlerle yürütmek yoluna gittiler. 1. Mayıs işçi sınıfının uluslararası dayanışma ve savaş gününde İstanbul'da 700 binden fazla işçinin gösteri yaptığını ve bu gösteriye faşistlerle Maocuların hükümetin teşvikıyla saldırdığını 61 kişiyi öldürdüklerini ve yüzlerce kişiyi de yaraladıklarını biliyoruz. Böylece Demirel ortaklığının hüküm sürdüğü süre içinde öldürülenlerin sayısı 260'ı bulmuştur.

Türkiye'de sınıf savaşımı kanlı oluyor. Kanlı olmasının sebebi de emperyalizm ve onun işbirlikçileridir. Büyük burjuvazinin gelişen işçi hareketini bastırmak ve derinleşen bunalımların çözümlmek için başka çıkar yol bulamamasıdır. Partimiz bu kanlı saldırılara politik eylemlerle karşı koyuyor. İşçi sınıfının etrafında bütün yurtsever güçleri, hatta milli burjuvazinin ilerici kolunu toplamaya anti-faşist, demokratik bir hükümet kurulmasına çaba harcıyor. Partimizin seçim taktiği bu hedefe yönelikti. 5 Haziran seçimleri, bu seçim taktiğinin doğruluğunu ispatladı. Partimiz, seçimlere yığinsal bir şekilde katılmayı ve iktidar olma olanağı elinde olan burjuvazinin ilerici koluna oy vermeyi önerdi. Halk yığınları gerçekten de Türkiye tarihinde az görülür bir biçimde yığinsal olarak seçimlere katıldı. Demirel hükümetinin devrilmesi ve demokratik dönüşümleri yapacağına söz veren CHP'nin iktidara gelmesi için oy kullandı.

Partimiz parlamenter yolu tek savaş yöntemi olarak kabul etmez. Kadroları hazırlamak, işçi sınıfını sınıf savaşında yetiştirmek için parlamentarizm bir yoldur. Fakat Türkiye Komünist Partisi, parlamenter savaş yolunda bile büyük burjuvazinin, emperyalizmin bünyesel bir hasta-

lığı dan bunalımları yüklenmek, onları hafifletmek, reformlarla kapitalist düzenin büyük burjuvazinin hegemonyasını sürdürmesine, sömürü ve baskı düzeninin sürüp gitmesine yardım etmeye karşıdır. Büyük burjuvazinin bunalımlarıyla onun dayattığı sömürü düzenini ^{yıkılma} yıkmaktır. ~~Bu amaca ulaşmak için kuvvetler dengesini, tarihsel gelişmeleri gözönünde tutmak şartıyla her türlü yöntemi kullanmak demokratik bir tutumdur. Demokratik bir hedefe yönelen her yöntem demokratiktir. Büyük tekellerin, emperyalizmin egemenliğinin kırıldığı, öteki demokratik güçlerle birlikte işçi sınıfının kuracağı egemenlik düzeninde, yani sosyalizme yönelik ileri demokratik bir aşamada sömürü düzeni önemli ölçüde geriletilecektir. Büyük tekelleri devletleştirmek ancak bu gibi düzende emekçi halkın demokratik gelişmenin yararına olacaktır. Ve ancak işçi sınıfının egemenliğinde ve iktidarında sosyalizme geçildikten sonradır ki, sömürü ve baskının bütün biçimlerini ortadan kaldırmak mümkün olacaktır.~~

Bu amaca ulaşmak yolunda emperyalizmin Türkiye gibi ülkelerdeki hegemonyasının kırılmasında dünya sosyalist sisteminin emperyalizme karşı savaşımının başarıya ulaşmasının rolü büyüktür. Emperyalizm dünya ölçüsündeki bu sınıf savaşında gerilediği, yenilgiye uğradığı oranda Türkiye halkının kurtuluş savaşını da kolaylaştıracak ve hedeflerine ulaşmak olanaklarını bulacaktır.

^{yaldazlar} Avrupa kapitalist ülkelerinde hapimizin de saptadığı gibi, kapitalizmde bunalımın bulunduğu, geliştiği bir gerçektir. Şüphe yok ki bu genel bunalımın her ülkeye göre bazı özellikler taşımaktadır. Fakat uluslararası tekellerin bunalımlarını Avrupa kapitalist ülkeler halklarına dayattığını hepimiz biliyoruz. Demek oluyor ki, Avrupa kapitalist ülkeler işçi sınıfının, komünist partilerinin, sınıf sendikalarının düşmanı bu uluslararası tekellerdir. ~~Uluslararası tekellerin girişimlerine karşı ortak eylemlerle çıkmak, enternasyonalist dayanışmaya somut biçimler vermek gündemimize gelmiş olan bir zorunluktur.~~

Avrupa Komünist ve İşçi Partilerinin Berlin Konferansının kararlarını canlı bir biçimde uygulamak, enternasyonalist dayanışmayı güçlendirmek için TKP elinden gelen bütün çabayı harcayacaktır.